

I. Rövid választ igénylő feladatok

1. A kereszténység kialakulása

A források a kereszténység kialakulásához kapcsolódnak. Nevezze meg a lehetséges szerzőjüket és állítsa időrendbe! Töltse ki a táblázatot! (Elemenként 1 pont. Helyes sorrend 1 pont.)

- a) „A szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.”
- b) „Most, miután én, [...] a közjóléttel és közbiztonsággal kapcsolatosan mindent megtárgyaltunk. [...] elsősorban azt rendeltük el, amiben az istenségnek kijáró tisztelet megnyilatkozik, hogy ti. a keresztényeknek is, és mindenkinek megengedjük, hogy szabadon azt a vallást kövessék, amelyiket akarják.”
- c) „Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa. Boldogok, a kik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak. Boldogok, a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.”
- d) „A következő napon [303. február 24.] császári rendeletet függesztettek ki, amely szerint keresztény hitet valló emberek elveszítik minden polgári jogukat és tisztségüket. Kínzásoknak kell őket alávetni, bármilyen rendűek és állásúak is az illetők.”

Forrás	Szerzők	Időrend
a)		
b)		
c)		
d)		

2. A lovagi élet

Válaszoljon a kérdésekre a szöveg alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

„Lovag csak nemes ember fia lehetett, de csak akkor, ha rendelkezett hét készséggel: a lovaglás, az úszás, a nyilazás, a vívás, a vadászat, a sakkjáték és a verselés tudományával. Ennek érdekében ifúságát a közeli hűbérúrnál való szolgálattal töltötte. A hetedikről a tizenegyedik életévéig apródként szolgált, rendszerint annak a hűbérúrnak az udvarában, akinek vazallusai közé az apa tartozott. Tizennégy éves korától – mint ura fegyverhordozója – vett részt a solymászatban és a lovagi tornákon. Ekkor kellett megismernie a lovag legfontosabb feladatait; a hit és az egyház védelmezését, a fejedelem és a hűbérúr tiszteletét, a gyengék oltalmazását, az adott szó szentségét és végül, de nem utolsósorban a nők tiszteletét. Ha az ifjú elérte a 21. életévét és arra alkalmasnak bizonyult – mert rendelkezett a fő erényekkel: mérték-

tartás, állhatatosság, hűség, erkölcsösség, bőkezűség, becsületesség, és bátorság-, következhetett a lovaggá avatás.”
(Tankönyvi szöveg)

a) Milyen társadalmi rétegből került ki a lovag?

.....

b) Soroljon fel a készségek közül legalább hármat, amelyet el kellett sajátítani a lovagnak!

.....

c) Milyen tisztségeket kellett betölteni, mielőtt lovaggá avatták volna? Kettőt említsen!

.....

3. A nemesi társadalom kialakulása
Válaszoljon a kérdésekre a forrás segítségével!

„Mi tehát országunk említett báróinak, előkelőinek és nemeseinek a kérését királyi kegyes jóindulattal meghallgatván, [...] kérésüknek eleget tenni és óhajukat teljesíteni akarván [...] hogy az örökösök hátrahagyása nélkül elhaló neméseknek jogukban áll birtokaikat még életükben és haláluk esetére az egyháznak vagy másoknak, akiknek akarják, átadni vagy hagyományozni, eladni vagy elidegeníteni.”

(Aranybulla. 1222)

„Ellenkezőleg egyáltalán ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik a jog szerint és törvényesen tisztán és egyszerűen, minden ellentmondás nélkül legközelebbi atyafiakra, nemzetségeikre áramoljanak.

6. Ezen kívül bármely néven nevezett minden szabad faluban, sőt még az udvarnoki és királynéi falvakban élő valamennyi szántóvető és szőlőbirtokos jobbágyainktól is – kivéve a fallal övezett városokat – ezek minden terményének és borának a kilenced részét fogjuk beszedni, és a királyné asszony is be fogja hajtani és a fent említett bárók bármely birtokaikon élő minden szántóvető és szőlőbirtokos jobbágyuktól hasonlóképpen hajtás be, és szedjük be azok minden terményének és borának kilencedrészét a saját szükségletükre.

11. Ugyanazon neméseknek a kérésére ahhoz is hozzájárultunk, hogy az országunk határai között lakó valódi nemések, mind azok is, akik országunk határain belül fekvő hercegi tartományokban élnek, egy és ugyanazon szabadságot élvezzék.”

(I. Lajos király 1351-es törvényeiből)

a) Hogyan szabályozza az 1351-es törvény az öröklési rendet? (1 pont)

.....

- b) Kinek fizeti a jobbágy a terményének kilencedik tizedét? (1 pont)

.....

- c) Kiket jelöl és mit jelent az „egy és ugyanazon szabadságot élvezzék” kifejezés? (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont.)

.....

4. A reformáció és katolikus megújulás

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

A) „Bárki, aki társaságunkban a kereszt lobogója alatt Isten harcosa kíván lenni, és csak az Urat és annak földi helytartóját, a pápát akarja szolgálni, az ünnepélyes szüzességi fogadalom után lélekben legyen felkészülve arra, hogy olyan társaság tagja lesz, melynek célja a lelkeknek a keresztény tanok szerinti gondozása, a hit terjesztése nyilvános prédikációk útján, Isten ígéjének szolgálata, lelki gyakorlatok és a gyermekek és a kereszténységet nem ismerők tanításában és a gyóntatásban megvalósuló szeretetszolgálat révén, illetve a keresztények hitben való megerősítése.”

B) „[...] ha a pápa a Szent Péter-székesegyház felépítéséhez szükséges nyomorult pénzért – ami gyenge indoklás – számtalan lelket vált ki a tisztítótűzből, akkor miért nem üríti ki a tisztítótűzet a szentséges szeretetre és a lelkek iszonyú gyötrődésére való tekintettel, ami pedig mindennél igazságosabb indok lenne [...]”

C) „A királyságból könnyű a zsarnokságba átsiklani, de nem sokkal nehezebb az előkelők uralmából a kevesek párturalmába, s még ennél is könnyebb a népuralomból a lázongásba jutni [...] A emberek bűne és hibája idézi elő [...] azt, hogy biztosabb és tűrhetőbb, ha a kormányzatot többen tartják kezükben, hogy egyik a másiknak kölcsönösen támogatója legyen, hogy egymást tanítsák és intsék, és ha valamelyik a kelleténél továbbmegy, többen legyenek bírák és mesterek szenvedélyének megfékezésére [...]”

D) „Továbbá a valaki a perselybe tesz pénzt a tisztítótűzben szenvedő lelkekért, amint a pfénning leesik a mélybe, a lélek azonnal a mennybe száll. A búcsú áldása különben még az áldás is, , amely kibékíti az embert Isten.”

- a) Melyik az a két forrás, amely tartalmát tekintve a reformáció elindulásának okát fogalmazza meg? Adja meg a források betűjelét!

- b) Adja meg annak a forrásnak a betűjelét, amelynek célja az erősödő reformáció visszaszorítását, a katolikus vallás megerősítését tartalmazza!

.....

c) Nevezze meg az **A)**-jelű forrásrészlet vallási rendjét!

.....

d) Milyen államformát tart követendőnek a **C)**-jelű forrás? Karikázza be a megfelelőt!

1. királyság
2. köztársaság
3. monarchia

e) A **B)**-jelű forrás a reformáció elindítójától származik! Nevezze meg!

.....

5. Magyarország 18. századi nemzetiségi viszonyai

Döntse el az állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Használja a középiskolai történelmi atlasz megfelelő térképét! (Elemenként 1 pont.)

Állítások	Igaz	Hamis
1.) Budára és környékére főként szerb betelepülők telepedtek le.		
2.) Pécs környéke kevert etnikumú területté vált a 18. században.		
3.) Bihar vármegye legtöbb települése román nemzetiségű a 18. században.		
4.) Pécs környéke települései a 15. század végén kevert etnikumúak voltak.		

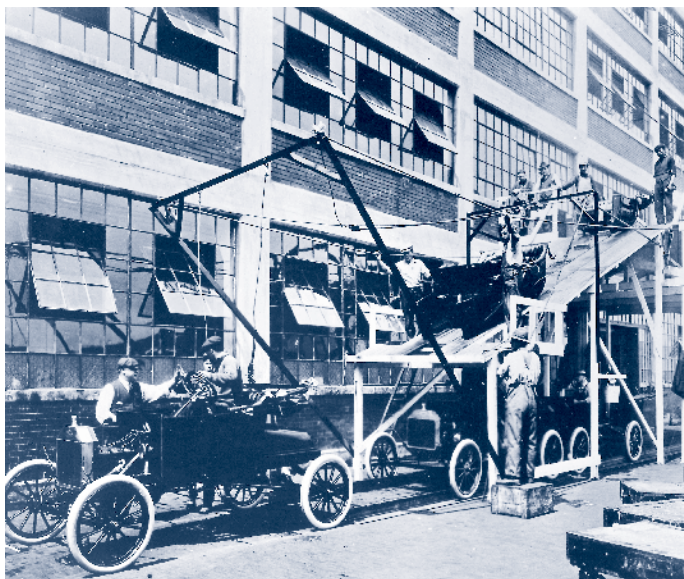
e) A következő nemzetiségek közül húzza alá azt, amely szervezetten érkezett Magyarországra!

cigány zsidó román sváb (német)

6. A második ipari forradalom

Válaszoljon a kérdésekre a kép és saját ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) Milyen terméket állít elő a gyár?

.....

b) Milyen új technológiát vezettek be az USA-ban a 20. század elején a termékgyártásban?

.....

c) Milyen hatást gyakorolt az új technológia a termelésre?

.....

7. Az 1848/49-es szabadságharc

Egészítse ki a tavaszi hadjáratra vonatkozó írást ismeretei, a forrás és a középiskolai történelmi atlasz vonatkozó részének felhasználásával! (Elemenként 1 pont.)

„A hadtestet ugyanis – éppen, mikor Tápióbicskére benyomult – a helység szélén váratlan gyalogsági sortűz fogadta. Hadoszlopunk szétrebbent, és az ellenség gyors szétbontakozása után maga ment át támadásba.”

(Görgei Artúr: *Életem és működésem*)

„Mi tehát a Rákos partján álltunk, mégpedig ennek alsó folyásával [...] párhuzamosan; az ellenség pedig szemközt velünk, közvetlenül ott, ahol a délkeletről nyugatra kanyarodását jeleztem, a Rákos-patak két oldalán, jobbszárnyával a lángba borult Isaszegen túl észak felé egy uralkodó meredek domboldal feletti magaslaton.”

(Görgei Artúr: *Életem és működésem*)

„Szinte költőien szép haditervet dolgozott ki **(a)**: a VII. hadtest a miskolci úton előrenyomulva magára vonja az ellenség figyelmét, eközben pedig az I. és II. és III. hadtest dél felől elkezd megkerülni Windischgrätz főserégét. Április 2-án győzelmet arattak **(b)** Április 4-én Klapkának a haditerv szerint **(c)** kellett vonulnia, ő azonban alapos felderítés nélkül küldte be éldandárát a községbe, amelyben igen erős ellenséges csapatok tartózkodtak [...] Damjanich négy zászlójának kellett megfordítania a csata menetét [...] Két nappal később az **(d)** csatamezőn már nem volt óvatlan, hanem túlonatúl is óvatos: vissza akart vonulni. Görgey állította meg és parancsolta előre Klapka zászlóalját.

Ezúttal is sikerült vesztesre álló helyzetből győzelemre vezetni a magyar sereget.”

(Katona Tamás: *Klapka György*)

8. Németország az első világháború után (komplex feladat)

Németország határai az első világháború után a forrás, ismeretei és a középiskolai történelmi atlasz vonatkozó részei felhasználásával, oldja meg a feladatot!

(Válaszonként 1 pont.)

| Németország határai az első világháború után

- a) Nevezze meg azt a területet, amely Franciaország és Németország között már a 17. század óta vitatott terület és az első világháború után Franciaországhoz került!

.....

- b) Nevezze meg azt a területet, amely 15 évre Franciaország ellenőrzése alá került, majd 1935-ben népszavazással Hitler megszerezte!

.....

- c) Írja be a terület (folyó) nevét a szöveg megfelelő helyére!

Németország ezen a területen nem tarthatott fegyveres erőt, demilitarizált terület.

„42. cikk. Németországnak tilos akár a bal partján, akár annak jobb partján e folyótól keletre 50 km-es távolságban megvont vonaltól nyugatra erődítményeket fenntartani vagy létesíteni”

d) Hol és melyik évben kötötték meg Németországgal a békét?

e) Milyen kötelezettséget kell teljesíteni Németországnak a békeszerződés aláírása után?

„A Szövetséges és Társult Kormányok elismerik, hogy Németország jövedelemforrásai, tekintettel e jövedelemforrásoknak a jelen Szerződés egyéb rendelkezéseiből folyó állandó jellegű csökkenésére, nem elegendők arra, hogy e veszteségek és károk teljes jóvátételét biztosítsák. A Szövetséges és Társult Kormányok mégis megkövetelik és Németország kötelezi magát, hogy jóváteszi mindazokat a károkat, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak polgári lakosságában és javaiban szárazföldi, tengeri és légi támadása okozott az alatt az idő alatt, amíg ez a hatalom Németországgal hadi állapotban volt.”
(részlet egy békeszerződésből)

f) Melyik állítás igaz Németországra az 1920-as évek elején! Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

A) Németország hamar talpra állt a háború után, a gazdasága nem omlott össze.

B) A franciák megszállják Németország fontos ipari területét, a Ruhr-vidéket, hogy érvényesítsék a korábban vállalt német kötelezettséget.

9. Magyarország II. világháborús részvétele

Jelölje X jellel a táblázatban, melyik szöveg igazolja a megadott állításokat!

„Szilárd meggyőződéseim szerint Magyarország a német-orosz háborúban nem maradhat tétlen. E háborúban részt kell vennünk;

1. mert megköveteli az ország területi épségének, valamint állami, társadalmi és gazdasági rendszerünk biztosítása;
2. mert jövőnk érdekében az orosz szomszédság gyengítése és eltávolítása határainkról elsőrendű nemzeti érdekünk;
3. mert erre kötelez a keresztény nemzeti alapon álló világnézetünk és a bolsevizmussal szembeni elvi állásfoglalásunk úgy a múltban, mint a jelenben is;
4. mert politikailag a tengelyhatalmak mellett véglegesen lekötöttük magunkat;
5. mert további országgyarapításunk is ettől függ.”

(Werth Henrik vezérkari főnök emlékirata. 1941. június 14.)

„Százszázalékos német győzelem százszázalékos német megoldást jelent. Hol marad a magyar megoldás akkor, ha minden erőnket eleve ennek a százszázalékos német győzelemnek a kivívására bedobjuk és feláldozzuk? Ezért mindent egybevetve

azt hiszem, hogy várnunk kell. Ne siessünk. Ne akarjunk németebbek lenni a németeknél [...] Nem helyezkedhetünk mi, magyarok a németekkel azonos álláspontra. A háború hosszú háború lesz, erre és nem a villámháborúra kell berendezkednünk. A nagyhatalmi politikát és hadászatot át kell engednünk a nagyhatalmaknak, nekünk a fal mellett kell járnunk.”

(Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök. 1941. december)

Állítások	1. szöveg	2. szöveg	Mindkettő	Egyik sem
A) Magyarország területi revíziója a német-olasz barátságtól függ.				
B) Magyarország nem nagyhatalom, ezért óvatos külpolitikát folytat.				
C) Magyarország számára fontos az orosz barátság.				
D) Magyarország a saját érdekét helyezze előtérbe.				

	4 pont	
--	------------------	--

10. A „szocialista tábor” története

Válaszoljon a kérdésekre a karikatúra és saját ismeretei alapján!
(Elemenként 1 pont.)

a) Milyen 20. századi történelmi eseményt jelenít meg a karikatúra?

.....

b) Nevezze meg azt a katonai szövetséget, amelynek tagjai részt vettek az esemény lebonyolításában!

.....

- c) Nevezze meg a karikatúra főszereplőjét!

.....

- d) Adjon címet a karikatúrának!

.....

11. A magyar kommunista diktatúra az 1950-es években
Döntse el a megállapításokról, hogy melyik képre vonatkoznak! Írja a megfelelő számokat a képek betűjeléhez! Egy képhez több megállapítás tartozik, és egy megállapítás kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

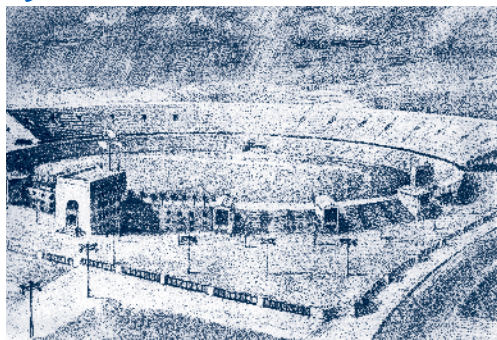
A)

B)

C)

D)

1. Termelőszövetkezeteket hoztak létre.
2. Az építőipar egyik gigaépítkezése, beruházása.
3. A nők tömegesen álltak munkába.
4. A rendszer ellenállóit, osztályidegeneit gyűjtötték itt.
5. Ünnepélyes átadása 1953. augusztus 20-án volt.
6. Az irodák (tsz) kötelező tartozéka a vezetők képének kifüggesztése.

7. Gépek alkalmazása a gazdaságban.
8. A tábor lakóit a Rákosi-rendszer erőszakszervezete őrizte, felügyelte.
9. 1952-ben a párt és állami vezetés is egy kézben volt.

Képek betűjele	Megállapítások
A)	
B)	
C)	
D)	

12. A munkaviszony megszűnése, megszüntetése
Oldja meg a feladatokat források és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

A) 63. § (1) A munkaviszony megszűnik a) a munkavállaló halálával, b) a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével, c) a határozott idő lejártával
(A munka törvénykönyve. 2012)

B) 87. § (1) A munkaviszony megszüntethető:

- a) a munkáltató és a munkavállaló közös megegyezésével;
- b) rendes felmondással;
- c) rendkívüli felmondással;
- d) azonnali hatállyal a próbaidő alatt

(www.munkajog.hu)

C) A munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése esetén a munkáltatónak, és a munkavállalónak is kötelezettségei vannak, melyeket számukra jogszabályok írnak elő. Az eljárások között szerepel a munkakör átadása, a ki nem vett szabadság kifizetése, a felek elszámolása, a bér és egyéb járandóságok kifizetése, valamint meghatározott igazolások kiadása. Ezek a kötelezettségek a feleket attól függetlenül terhelik, hogy a munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése milyen jogcímen történt.
www.munkajog.hu)

1. Karikázza be a megfelelő!

A munkaviszony megszűnik:

- a) ha a dolgozó munkaidő-beosztásának megfelelően nem jelenik meg
- b) a munkavállaló halálával
- c) egy évnél hosszabb betegség, táppénz esetén
- d) a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével
- e) a határozott idő lejártával

2. Adja meg annak a forrásnak a jelét, amelyik a munkavállaló jogait tartalmazza munkaviszony megszüntetésekor!
3. Milyen kötelezettségei vannak a munkáltatónak munkaviszony megszüntetésekor? Említsen kettőt a -jelű forrás alapján!

.....

.....

II. Szöveges, kifejtendő feladatok

A következő feladatok közül összesen **kettőt** kell kidolgoznia. Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az 1849 előtti vagy utáni **egyetemes történelemre** vonatkozó **rövid** feladat,

egy, az 1849 előtti vagy utáni **magyar történelemre** vonatkozó **hosszú** feladat.

	Sor- szám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai	rövid
	14.	A globális világ sajátosságai	rövid
Magyar történelem	15.	A jobbágységkérdés a reformkorban	hosszú
	16.	Nagy Imre szerepe 1956-ban	hosszú

Ellenőrizze választása helyességét!

13. Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai

Mutassa be a források és saját ismeretei segítségével az iszlám vallás lényegét! Válaszában térjen ki a vallás gyökereire is!

„Mondd: »Hiszünk Allahban, és abban, ami kinyilatkoztatás gyanánt lejött hozzánk, és leküldetett Ábrahámhoz, Ismáelhez, Izsákhhoz, Jákobhoz és Izrael törzseihez, és abban, amit Mózes, Jézus és a próféták kaptak az Uruktól. Nem teszünk különbséget egyikük javára sem közülük. Mi Allahnak vetjük alá magunkat.«” (Korán, 3. szúra)

14. A globális világ sajátosságai

Mutassa be ismeretei és a forrás alapján a globalizáció legfőbb jellemzőit! Válaszában főként a környezeti problémákra koncentráljon!

Az ENSZ 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett Környezet és Fejlődés Konferenciája fogadta el a fenntartható fejlődés (sustainable development) koncepcióját. A források felhasználásának jelentős csökkenése a jólét csökkenése nélkül is lehetséges, és az erőforrás-használat csökkentése nem ugyanaz a végfelhasználás csökkentésével. Helyette arra kell törekedni, hogy a természetes erőforrások kiaknázásának minimalizálása mellett elégítsük ki az emberi szükségleteket. Az erőforrás-felhasználás radikálisan megnövelt hatékonysága, a fenntartható technológiák (pl. napenergia) fejlesztése, valamint az életmód megváltoztatása (pl. az ingázás csökkentése) nem jelenti a végső felhasználásból származó hasznok (fűtött lakás vagy a barátokkal való összejövetelek) csökkenését.”

(www.tankonyvtar.hu)

15. A jobbágycsőrdés a reformkorban

A források és saját ismeretei alapján mutassa be ezen álláspontokat! Milyen ellenzéki javaslatok születtek a jobbágyi állapot megváltoztatására?

„A robot vagy szakmány létele még nagyobb figyelmet érdemel és azon kárt, mely belőle háramlik, éppen oly bajosan tagadhatni, mint azt, hogy $2 \times 2 = 4$. 60 ezer robot egy esztendőben szint azon munkát viszi végbe, melyet 20 ezer napszámmal könnyen el lehetne végezni. És ki nem tapasztalta, ki robotban is, és béresektől által, de kivált contractus [szerződés] szerint dolgozott, hogy azon munkát, melyet egy egész helyes jobbágy rossz ekéjével, filigrán szekerekkel, gyenge marhájával 52 nap, vagy ügyetlen cselédje és gyenge korú gyermeki által 104 nap tud végezni, maga béreseivel, jó szerszámokkal és erős marhával, vagy contractus szerint a mondott idő egy harmad része alatt nem vihette végbe!” (Széchenyi István: Hitel. 1830)

„d) az úrbéri viszonyoknak kármentesítés mellett, kötelező törvény általi megszüntetése; mire nézve legkíváncsiabbnak véljük, hogy előlépések történjenek, miszerint az örököség, a status [az állam] közbejöttével, országos eszközésbe vétethetőség.” (Ellenzéki Nyilatkozat. 1847)

„A földbirtok-tulajdonnak a legfőbb és egyetlen bizonyosága mívelés, ki azt míveli, az mondhatja csak igazán övének. A föld tehát mienk, kik míveljük, következésképpen érte megváltási díjjal igazságosan nem tartozunk. És ha ti nem akarjátok ez igazságot törvényben kimondani, majd szükségűtől kényszerítve mi fogjuk kikiáltani.” (Táncsics Mihály)

16. Nagy Imre szerepe 1956-ban

Mutassa be, hasonlítsa össze Nagy Imre két miniszterelnökségét! Milyen változás, különbség figyelhető meg a politikusi tevékenységében?

„Népgazdasági terveinkben végrehajtandó gyökeres változásokkal, ami alapján a szocialista iparosítás túlzott ütemének csökkentésében és a mezőgazdaság fokozottabb fejlesztésében domborodik ki, kirajzolódik a kormány gazdaságpolitikájának célkitűzése: a dolgozó nép, elsősorban a munkásosztály életszínvonalának állandó emelése. [...] A kormányra a múltban elkövetett súlyos hibák helyrehozása, a jogrend megszilárdítása és a törvényesség biztosítása terén is nagy és felelősségteljes feladatok várnak.” (Nagy Imre beszéde a Parlamentben. 1953. július 4.)

„E harcok közepette megszületett a demokratikus nemzeti egység, függetlenség és szocializmus kormánya, amely a népakarat kifejezőjévé fog válni. Ez a kormány szilárd elhatározása. A kormány elítéli azokat a nézeteket, amelyek szerint a jelenlegi hatalmas népmozgalom ellenforradalom volna.

Az új kormány támaszkodva a nép erejére és ellenőrzésére, abban a reményben, hogy a nép teljes bizalmát elnyeri, nyomban hozzákezd a nép jogos követeléseinek megvalósításához. [...] A rend védelmére és a közbiztonság helyreállítására haldéktalanul megalakul az új karhatalom a honvédség és a rendőrség alakulataiból, valamint a munkások és az ifjúság felfegyverzett osztagaiból. A Magyar kormány megállapodott a szovjet kormányval, hogy a szovjet csapatok azonnal megkezdik kivonulásukat Budapestről [...]” (Nagy Imre rádióbeszéde. 1956. október 28.)

„Nagy Imrének eleinte nem volt szabad keze a miniszterelnöki hatalom teljes gyakorlására. Mire meglazult az ÁVH szorítása, az igazi hatalom már a forradalmi és munkástanácsok kezében volt. Nagy – látva, hogy a honfitársai egységesek egy más kormányforma, valamint a szovjet csapatok távozásának óhajlásában – a felkelők mellé állt.

A szabadság néhány napja alatt a felkelés népi természetét igazolta a szabad sajtó és rádió megjelenése csakúgy, mit a nép körében észlelhető általános örömmujongás,” (Az ENSZ különbizottságának jelentése. 1957. június 20.)

	Feladat sorszáma	Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Rövid választ igénylő feladatok	1-12. feladat	50	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok 13-16.	Egyetemes történelem	17	
	Magyar történelem (hosszú)	33	
Összpontszám:		100	

4. FELADATSOR

I. Rövid választ igénylő feladatok

1. A kereszténység kialakulása

Elemenként 1 pont. Helyes sorrend 1 pont.

Forrás	Szerzők	Időrend
a)	Pál apostol / Szent Pál	2.
b)	Constantinus	4.
c)	Jézus	1.
d)	Diocletianus	3.

2. A lovagi élet

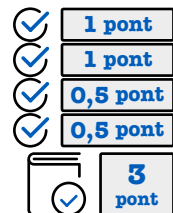
Elemenként 0,5 pont.

- a) nemesség
- b) lovaglás, vívás, úszás, nyilazás, vadászat, sakkjáték, verselés (Bármelyik 3 jó válasz.)
- c) apród, fegyverhordozó

3. A nemesi társadalom kialakulása

- a) kötött öröklés / nem lehet eladni, elidegeníteni
- b) a földesúrnak (király)
- c) a nemeseket jogilag egységesek

4. A reformáció és katolikus megújulás

Elemenként 1 pont.

- a) B), D)
- b) A)
- c) jezsuita / Jézus Társasága
- d) 2.
- e) Luther

5. Magyarország 18. századi nemzetiségi viszonyai*Elemenként 1 pont.*

Állítások	Igaz	Hamis
1.) Budára és környékére főként szerb betelepülők telepedtek le.		X
2.) Pécs környéke kevert etnikumú területté vált a 18. században.	X	
3.) Bihar vármegye legtöbb települése román nemzetiségű a 18. században.	X	
4.) Pécs környéke települései a 15. század végén kevert etnikumúak voltak.		X

e) sváb (német)**6.** A második ipari forradalom*Elemenként 1 pont.*

- a)** autót
- b)** futószalag
- c)** megsokszorozza/megnöveli a termelést
(minden más hasonló értelmű válasz elfogadható)

7. Az 1848/49-es szabadságharc*Elemenként 1 pont.*

- a)** Görgei Artúr / Klapka György
- b)** Hatvannál
- c)** Isaszegen
- d)** tápióbicskei

8. Németország az első világháború után (komplex feladat)*Válaszonként 1 pont.*

- a)** Elzász-Lotharingia
- b)** Saar-vidék
- c)** Rajna
- d)** Versailles, 1919
- e)** jóvátétel fizetése
- f)** B

9. Magyarország II. világháborús részvétele

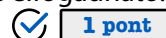
Elemenként 1 pont.

Állítások	1. szöveg	2. szöveg	Mindkettő	Egyik sem
A) Magyarország területi revíziója a német-olasz barátságtól függ.	X			
B) Magyarország nem nagyhatalom, ezért óvatos külpolitikát folytat.		X		
C) Magyarország számára fontos az orosz barátság.				X
D) Magyarország a saját érdekét helyezze előtérbe.			X	

10. A „szocialista tábor” története

Elemenként 1 pont.

- a)** A prágai tavasz leverése, vagy Csehszlovákia elleni támadás.
b) Varsói Szerződés
c) Brezsnyev
d) Brezsnyev nem tűri az ellenállást. (Más hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)

11. A magyar kommunista diktatúra az 1950-es években

Képek betűjele	Megállapítások
A)	3., 7.
B)	4., 8.
C)	2., 5.
D)	1., 6.

12. A munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Elemenként 0,5 pont.

- 1. b), d), e)**
2. c)
3. a ki nem vett szabadság kifizetése, a bér és egyéb járandóságok kifizetése, meghatározott igazolások kiadása (Bármelyik 2 válasz elfogadható.)

II. Szöveges, kifejtendő feladatok

13. Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladat-megértés	A vizsgázó alapvetően az iszlám vallás kialakulását, sajátosságait mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal (pl. a nomád beduin törzsek viszáljai kedveztek Mohamed fellépésének, monoteista vallás arab-zsidó-keresztény gyökerekkel).	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és tesz egy helyes megállapítást az iszlám vallásra vonatkozóan. Rögzíti, hogy az iszlám az Arab-félszigeten alakul ki Rögzíti, hogy Mohamed fellépése a VII. század elején következik be, vagy megemlíti, hogy 622-ben Mohamed Mekkából Medinába költözik.	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános és konkrét fogalmakat. K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: iszlám, Korán, egyistenhit, Allah stb. K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi hibát.	4
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetést von le belőlük. F1 Rögzít egy lényeges tény a forrás alapján (pl. Mohamed kinyilatkoztatja Allahban, egy istenben való hitet, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. az iszlám monoteista vallás / elismeri a zsidó és keresztény prófétákat is).	3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó bemutatja az iszlám vallás kialakulását és jellemzőit. E1 Rögzíti , hogy az iszlám vallás legalapvetőbb tétele Allahban és az ő prófétájában való hit, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz, említi további négy a vallás gyakorlására vonatkozó pillért (amelyeket a forrás nem tartalmaz), napi ötszöri ima és zarándoklat, ezeket minden muszlim hívőnek be kell tartani. E2 Rögzíti , hogy a vallási előírásokat a Koránban (szent könyvük) foglalták össze, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz, szigorú mindennapi életet érintő tilalmakat tartalmaz pl. sertéshús, szeszes ital tilalma stb. vagy nem tesz különbséget világi és egyházi törvények között.	6
	Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.	
Összesen		17

14. A globális világ sajátosságai

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladat-megértés	A vizsgázó korunk lényeges globális problémáját mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal (pl. a gazdasági növekedés ökológiai katasztrófához vezet, környezettudatos természeti forrás-felhasználásra van szükség stb.).	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és tesz egy helyes megállapítást. Rögzíti, hogy napjaink világproblémája a fenntarthatóság kérdése vagy konkrétan megemlíti az ENSZ Rio de Janeiro konferenciáját, amely ezt a témát tárgyalta.	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános és konkrét fogalmakat. K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: gazdaság, társadalom, globalizáció, fenntarthatóság, környezetvédelem, ökológiai katasztrófa. K2 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi hibát.	4
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetést von le belőlük. F1 Rögzíti , hogy a gazdasági növekedés a természeti erőforrások kimerüléséhez vezet, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz pl. a szakértők javasolják, hogy a gazdasági növekedést úgy kell megteremteni, hogy az ne veszélyeztesse az emberiség jövőjét, a nemzetközi konferenciák (ENSZ) foglalkoznak a fenntarthatóság módjával vagy rögzíti , hogy a természeti erőforrások felhasználásának csökkentésére kell törekedni, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: a megújuló energiákat kell előnyben részesíteni, szükséges a pazarló életmódon változtatni.	3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó bemutatja a fenntartható fejlődés globális kihívását. E1 Rögzíti , hogy a 20–21. század kihívása a globalizáció, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz pl. szükséges a nemzetközi politikai összefogás, tudományos együttműködés, ez mindenkit egyaránt érint, de nem mindenki ismeri fel. E2 Rögzíti , hogy a fenntarthatóságért az egyén is felelős, egyénileg is sokat tehet. Ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: kezdetnek megfelelő, ha az egyén a szűkebb környezetén változtat, pl. tudatosan használja az energiát (víz, gáz, stb.) pl. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”.	6
	Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.	
Összesen		17

15. A jobbágyszerkezet a reformkorban

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladat- megértés	A vizsgázó a jobbágyszerkezet állapot átalakításának módjait mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal (pl. a robot eltörlése, önkéntes örökváltság elfogadása stb.)	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és tesz egy helyes megállapítást. T1 Rögzíti , hogy a reformkor kezdetét 1830-tól számítjuk, Széchenyi Hídel c. műve megjelenésétől vagy a reformkor 1830–1848-ig tartott vagy konkrétan megemlíti az 1832–36-os országgyűlést, amely a jobbágyszerkezet helyzetével foglalkozik. T2 Rögzíti , hogy Magyarország ekkor a Habsburg Birodalom része.	4
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános és konkrét fogalmakat. K1 Szakszerűen használja az alábbi általános történelmi fogalmakat: társadalom, rendi országgyűlés, törvény K2 Használja a témához tartozó konkrét szakkifejezéseket: jobbágyszerkezet, nemesség, robot, önkéntes örökváltság, kötelező örökváltság. K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi hibát.	6
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetést von le belőlük. F1 Rögzíti , hogy Széchenyi szerint a robot káros, elavult feudális munkamódszer a bérmunkához viszonyítva, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz pl. nem gazdaságos, nincs jó minőségű szerszáma a jobbágyszerkezetnek, nem érdekelt a többi/jobb minőségű termelésben F2 Rögzíti , hogy a reformkori liberálisok egyik fontos követelése az úrbéri viszonyok megszüntetése, ez a programjukat összefoglaló Nyilatkozatban jelent meg, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz az úrbéri viszonyokat/örökváltságot törvényben kell megszüntetni, valamint az államnak kell kártalanítani a birtokosokat. F3 Rögzíti , hogy Táncsics írása alapján a jobbágyszerkezet feladatát azt jelenti, hogy azé a föld, ki „műveli”, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz, ezért nem jár érte kárpótlás, és ha ez a földesuraknak nem tetszik, akkor erővel fogják érvényesíteni akarataikat.	9
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó bemutatja a jobbágyszerkezet feladatát különböző elképzeléseit. E1 Rögzíti , hogy Széchenyi lassú fokozatos átalakulást vázolt fel a feudalizmus átalakítására, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: nagy vitát indít el pl. az 1832–36-os rendi országgyűlésen (önkéntes örökváltság), Széchenyi elképzelésén többen túlléptek és főként a köznevelés követé (Kölcsey, Kossuth), vagy a reformkori (1832–36-os) országgyűlés elfogadta, de a király nem támogatta. E2 Rögzíti , hogy az Ellenzéki Nyilatkozat a liberálisok pártprogramja és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: támogatták a kötelező örökváltságot állami kárpótlással / ez Kossuth javaslata volt / az önkéntes örökváltságot hiába iktatták törvénybe, a valóságban nem működött. E3 Rögzíti , hogy Táncsics kiemelkedik a radikális nézetével (jobbágyszerkezetből lett értelmiségi, honorációr), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: ezt a nézetet kevesen támogatták vagy ellenkezett a többség (nemesség) akaratával (nézeteiért börtönbe zárják, lásd 1848. március 15.). E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	12
	Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.	
Összesen		33

16. Nagy Imre szerepe 1956-ban

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladat-megértés	A vizsgázó Nagy Imre miniszterelnöki tevékenységeit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal (pl. 1953-ban lazítani akart a túlzott központosításon, a mezőgazdaság nehézségein csökkenteni; 1956-ban a demokratikus egység megteremtése volt a célja stb.)	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és tesz egy helyes megállapítást a Rákosi korszakra és 1956-os forradalomra, és annak térbeli és időbeli elhelyezkedésére. T1 Rögzíti , hogy Nagy Imre első miniszterelnöksége 1953–1955 között volt és 1956. október 28-i rádió beszédét konkrétan megemlíti (a forradalom győzelmé). T2 Rögzíti , hogy Magyarország a szovjet blokk tagja, és 1956-ban függetlenségéért is harcol az ország.	4
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános illetve konkrét fogalmakat. K1 Szakszerűen használja az általános fogalmakat: gazdasági teljesítmény, életmód, erőforrás. K2 Használja a témához tartozó konkrét fogalmakat: diktatúra, ÁVH, szovjet csapatok, parlament. K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	6
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetést von le belőlük. F1 Rögzít egy lényeges tény, a miniszterelnöki expozé alapján a Nagy Imre kormány célja az életszínvonal azonnali javítása, és ezzel kapcsolatosan lényegi megállapítást tesz: csökkenteni akar a túlzott iparosításon és a mezőgazdasági dolgozók terhein (beszolgáltatás, tagosítás) vagy a kormány javítani akar az elkövetett hibákon és vissza akarja állítani a törvényességet, a jogrendet (konceptiók perek felülvizsgálata). F2 Rögzít egy lényeges tény, hogy Nagy Imre október 28-i rádióbeszédéből a harcok következtében megszületett az egységes nemzeti kormány, amely demokratikus, a nép bizalmát élvez: és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: elítéli azok nézetét (korábbi Rákosi hatalom), akik ellenforradalomnak nevezik az eseményeket, és azonnali intézkedéseket javasol: a rend védelmére új karhatalom felállítását vagy a szovjet csapatok kivonását követeli, vagy ígéretet tett a többpártrendszer felállítására. F3 Rögzíti , hogy az ENSZ különbizottságának jelentése a forradalmat sikeresnek, népi jellegűnek nevezi, amelyben Nagy Imre fokozatosan a felkelők oldalára áll, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: kezdetben nem volt szabad keze, de ahogyan a helyzet változott, megerősödtek a munkástanácsok, a nemzeti egység láttán ő is szorgalmazta a szovjet csapatok kivonását és a kormányforma változtatását, vagy az ÁVH feloszlata, az új karhatalom felállítása és a munkástanácsok megszerveződése után Nagy Imre a fokozatosan a felkelők mellé állt.	9

	Műveletek, tartalmak	Pont
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgáló feltárja a Rákosi-korszak mindennapjait és annak gazdasági hátterét, és lényegi összefüggésekre utal. E1 Rögzíti, hogy Nagy Imre miniszterelnökké jelölését Moszkvában döntötték el, a párt és állami vezetést akarták szétválasztani, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: a sztálinizmus, a Rákosi-kor hibáinak kijavítása a cél, de a kezdeti sikerek után hamar leállítják, és Nagy Imrét leváltják, vagy megnevez egy olyan intézkedését a miniszterelnöknek, amely nincs a forrásban pl. felszámolja az internáló, büntető táborokat, leállítja a nagy beruházásokat, amely intézkedések azonnali, látványos javulást hoznak a lakosság számára. E2 Rögzíti, hogy a forradalom hatására kiszorultak a vezetésből Rákosi követői (Gerőt leváltották) vagy Nagy Imre törekedett a felkelőkkel történő megegyezésre, és ennek a sikeres politikának az eredménye október 28-a, az első sikeres nap a forradalom történetében, ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: a szocializmus megújításából, megreformálásából (1953-as beszéd) nagy változáson megy keresztül Nagy Imre vagy hiába tárgyal folyamatosan, kicsúszik a kezdeményezés a kezéből. E3 Rögzíti, hogy a nemzetközi közvélemény, szervezetek (ENSZ) mindvégig figyelemmel kísérték a forradalmat és szimpatizáltak vele, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz: Nagy Imre bejelentését, a Varsói Szerződésből történő kilépést már nem tudta érvényesíteni, maradt a status quo (hidegháború). E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	12
	Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.	
Összesen		33